

Kopie

Afgeleverd aan: mr. VERSTREPEN Kati
art. 792 Ger. W.

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

346153

Repertoriumnummer 2018/ 7256
Datum van uitspraak 18 oktober 2018
Rolnummer 2017/FA/0113

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

☐ Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Staatloze

**Hof van beroep
Gent**

Arrest

elfde kamer

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00001260010-0001-0011-01-01-1

2017/FA/0113

In de zaak

van

PROCUREUR-GENERAAL BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT
met kantoor te 9000 GENT, Savaanstraat 11/101

appellant
verschenen in de persoon van advocaat-generaal Carine Roosen

tegen

wonende te

geïntimeerde
voor wie optreedt mr. VERSTREPEN Kati, advocaat met kantoor te 2060 ANTWERPEN,
Rotterdamstraat 53-55

wijst het hof het volgende arrest.

I. BEROEPEN BESCHIKKING

1. Op 26 april 2016 legt _____ ter griffie
van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Ieper, een eenzijdig
verzoekschrift neer tot erkenning als staatloze in de zin van artikel 1 van het Verdrag van
New York van 28 september 1954.

De rechtbank hoort _____ en zijn advocaat in raadkamer op 5 december 2016
(art. 1028 Ger.W.).

Het openbaar ministerie adviseert negatief (schriftelijk op 27 oktober 2016 en mondeling bevestigd op 5 december 2016).

2. Bij beschikking van 16 januari 2017 in de zaak met rolnummer 16/144/B verklaart de 2de familiekamer van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Ieper, (wars van het negatieve advies van het openbaar ministerie) het verzoek van _____ ontvankelijk en gegrond.

Zodoende gaat de rechtbank in op de vraag van _____ tot toekenning van het statuut van staatloze in de zin van artikel 1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954.

De rechtbank legt de niet nader begrote gedingkosten aan de zijde van _____ in laste van _____.

II. HOGER BEROEP

1. Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het hof op 15 februari 2017, stelt het openbaar ministerie hoger beroep in tegen voormelde beschikking van 16 januari 2017.

Met zijn hoger beroep beoogt het openbaar ministerie dat zijn negatieve advies (voor de eerste rechter) gegrond wordt verklaard en bijgevolg _____ niet als staatloze wordt erkend, omdat hij onderdaan is van de staat Palestina.

2. _____ neemt conclusie tot afwijzing van het hoger beroep als ontvankelijk doch ongegrond.

Hij wil het openbaar ministerie doen veroordelen tot de gedingkosten (zoals verduidelijkt ter terechtzitting van 4 oktober 2018 enkel) in hoger beroep.

3. De zaak is behandeld op de terechtzitting van 4 oktober 2018.

_____ was daarbij ook in persoon aanwezig.

Nadien heeft het hof het debat gesloten en de zaak in beraad genomen.

Het hof heeft het dossier van de rechtspleging en de overgelegde stukken ingezien.

Het hof aanziet de conclusie van het openbaar ministerie van 4 juni 2018 en de conclusie van van 4 september 2018 als alomvattende syntheseconclusies in de zin van artikel 748bis Ger.W., om ze aldus (met alle bijhorende stukken), met instemming van de partijen, in het debat te houden.

III. BEOORDELING

1. Het hoger beroep is tijdig en regelmatig ingesteld en aldus ontvankelijk (artt. 1051, 1056, sub 2° en 1057 Ger.W.).

2. De rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Ieper, heeft (internationale) rechtsmacht en is bovendien intern materiaal/territoriaal bevoegd om van voormelde vordering kennis te nemen. Ook het hof heeft rechtsmacht en is bevoegd.

Overeenkomstig artikel 572bis, 1° Ger.W. zoals gewijzigd bij artikel 73, a) van de (zogenoemde) Wet Potpourri V van 6 juli 2017 (in werking sedert 3 augustus 2017), is niet langer de burgerlijke rechtbank doch de familierechtbank en in hoger beroep de familiekamer van het hof bevoegd.

3. Gelet op het ontvankelijk hoger beroep van het openbaar ministerie verloopt de procedure, anders dan voor de eerste rechter, in hoger beroep op tegenspraak.

4. De vordering werd regelmatig en ontvankelijk ingesteld.

..... beoogt middels zijn eenzijdig verzoek de erkenning als staatloze in de zin van artikel 1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954 betreffende de Status van Staatlozen (hierna: Apatridenverdrag). België heeft het Apatridenverdrag goedgekeurd bij wet van 12 mei 1960 (BS 10 augustus 1960).

Artikel 1, § 1 van het Apatridenverdrag definieert 'staatloze' als een persoon die door geen enkele Staat, krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd.

Behoudens de uitsluitingen bepaald in artikel 1, § 2, (i), (ii) en (iii) van het Apatridenverdrag wordt diegene die geen nationaliteit bezit, als staatloze erkend, nu nationaliteit een rechtsband is die een individu als onderdaan verbindt aan een staat (zie M. Van de Putte en J. Clement, "Nationaliteit", APR 2001, Antwerpen, 2).

De bewijslast met alle middelen van recht rust in de regel op de verzoeker.

Met _____ (die hiertoe verwijst naar de richtlijnen van UNHCR) meent het hof dat de last om te bewijzen over geen nationaliteit te bezitten in redelijkheid moet worden benaderd. Men kan van de verzoeker niet verlangen dat hij aantoont dat hij niet de voorwaarden zou vervullen om minstens van één staat ter wereld de nationaliteit te verkrijgen. Het volstaat dat de verzoeker aantoont dat (1) hij door de landen waarmee hij een band heeft omwille van geboorte, afstamming, huwelijk, verblijf, e.d. niet als onderdaan wordt beschouwd en (2) hij, wanneer hij ooit een nationaliteit heeft gehad, deze ingevolge de wet is verloren.

5. _____ voert aan dat hij is geboren op 21 maart 1967 te Gaza-stad in de Palestijnse gebieden uit ouders van Palestijnse origine. Hij verklaart gehuwd te zijn en vader van zes kinderen.

Hij is erkend en geregistreerd als Palestijns vluchteling door de UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East).

_____ arriveert op 15 september 2013 in België. Hij dient op 18 september 2013 een asielaanvraag in. Hij wordt op 13 januari 2014 en 7 april 2014 gehoord door het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen.

Bij beslissing van 7 mei 2015 weigert het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen _____ als vluchteling in de zin van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet te erkennen en kent het CGVS hem, gelet op het ongeloofwaardige karakter van zijn asielaanvraag, evenmin het subsidiaire beschermingsstatuut op grond van artikel 48/4, § 2, *sub a* en *b* van de Vreemdelingenwet toe, terwijl _____ wel in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4, § 2, *sub c* van de Vreemdelingenwet.

Het CGVS motiveert omstandig dat aan de door _____ aangehaalde problemen die hem ertoe zouden hebben aangezet het mandaatgebied te verlaten, geen geloof kan worden gehecht. Gelet op de gedane vaststellingen en rekening houdende met het gegeven dat _____ schikt over een Palestijnse identiteitskaart en eveneens reeds een paspoort had, ziet het CGVS geen redenen om aan te nemen dat _____ niet over de mogelijkheid beschikt om een Palestijns paspoort aan te vragen en terug te keren naar het mandaatgebied van de UNRWA.

Het CGVS twijfelt niet aan de herkomst uit Gaza-stad in de Gazastrook.

Het hof oordeelt dat de overgelegde stukken afdoende de identiteit en Palestijnse origine van _____ aantonen.

6. Gelet op de hierboven geduide/genuanceerde bewijslast volstaat het aldus dat aantoonbaar dat hij niet door een nationaliteitsband met Palestina kan worden/is verbonden.

Dat hij ooit een (andere) nationaliteit heeft bezeten, blijkt niet.

7. In de voorliggende informatie is geen spoor dat onder de uitsluitingen zou vallen opgesomd in de artikelen 1, § 2, (ii) en (iii) van het Apatridenverdrag.

Artikel 1, § 2, (i) van het Apatridenverdrag bepaalt dat dit verdrag niet van toepassing is op personen die thans bescherming of bijstand genieten van andere organen of instellingen van de Verenigde Naties dan van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen, zolang zij die bescherming of bijstand genieten.

Deze uitsluiting onder 1, § 2, (i) kan hier evenmin (nog) aan de orde zijn. In zijn arrest van 22 januari 2009 oordeelt het Hof van Cassatie dat een Palestijn de in artikel 1, § 2, (i) van het Apatridenverdrag bedoelde bescherming en bijstand niet meer geniet van zodra hij de zone in het Midden-Oosten waar de Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Midden-Oosten (UNRWA *8 december 1949) haar opdracht uitvoert, heeft verlaten. Het feit dat de Palestijn enkel tijdelijk verblijft in een staat die niet tot de opdrachtzone van de UNRWA behoort, verandert hieraan niet (Cass. 22 januari 2009, RW 2010-11, 450, noot M. Morel).

8. Rest aldus de vraag of de Palestijnse nationaliteit kan bezitten/bezit.

Daartoe dient het recht/de wetgeving van de betrokken 'staat' te worden toegepast (art. 1, § 1 van het Apatridenverdrag en art. 3, § 1 van de wet van 16 juli 2004 houdende het WIPR).

Zoals aangegeven, is nationaliteit een rechtsband die een individu als onderdaan verbindt aan een staat. Aldus moet noodzakelijk prealabel het bestaan van een Palestijnse Staat worden onderzocht.

9. In internationaal recht grijpt men terug naar de voorwaarden (in art. 1) van de 'Convention on Rights and Duties of States' van 26 december 1933 of de zogenaamde Montevideo Conventie, die moeten zijn vervuld om van een soevereine staat te kunnen spreken: (1) een bepaald grondgebied, (2) een permanente bevolking, (3) een regering en (4) de capaciteit om relaties aan te gaan met andere staten.

Hoewel, strikt gezien, de Montevideo Conventie enkel de partijen bij het verdrag bindt, wordt de Conventie toch aangezien als internationaal gewoonterecht nu zij bestaande wettelijke principes heeft gecodificeerd (zie M. Cogen, *The comprehensive guide to international law*, Brugge, die Keure, 2008, 79-80, nr. 53).

10. Het hof toetst deze criteria hier concreet inzake Palestina/de Palestijnse Gebieden.

Dat Palestina een permanente bevolking heeft, staat vast. De Palestijnse bevolking wordt formeel aangemerkt in officiële documenten zoals identiteitspapieren, paspoorten voor Palestijnen, een familieregistratiekaart van het UNRWA. geeft overigens zelf aan dat hij van Palestijnse origine is.

woonde in de Gazastrook en heeft zelf beslist om naar België te komen. Het loutere feit dat hem in België het subsidiaire beschermingsstatuut is toegekend, impliceert als zodanig niet dat niet door een nationaliteitsband met Palestina kan worden/is verbonden.

Verder heeft Palestina een bepaald grondgebied: de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem. Dat de grenzen ervan betwist zijn en het grondgebied versnipperd is, doet hieraan geen afbreuk. Een niet-betwist grondgebied is geen noodzakelijke voorwaarde voor het staatsschap, zolang er maar zekerheid over bestaat dat de entiteit recht heeft op een zeker grondgebied, zoals *in casu*. Dat een deel van de Palestijnse gebieden *de facto* bezet en gecontroleerd wordt door de staat Israël is geen voldoende reden om te concluderen tot het niet-bestaan van de staat Palestina.

Palestina heeft ook een regering: de Palestijnse Nationale Autoriteit. De beperkingen inzake de uitoefening van haar overheidsgezag door de Oslo Akkoorden (die de principes van het zelfbestuur vastleggen) en de *de facto* controle en/of bezetting door Israël, verandert hieraan niet. Een *onafhankelijke* regering wordt niet vereist (zie E. De Raes, *Erkenning van nieuwe Staten*, masterproef 2012-2013, <http://lib.ugent.be>, 83-84).

Tot slot bezit Palestina de capaciteit om relaties aan te gaan met andere staten. Zo sloot Palestina reeds meerdere internationale akkoorden (zoals het *Arab Charter on Human Rights* en het *UNESCO Cultural Heritage Center*) en bekam het in 2012 de 'permanent observer'-status' bij de VN.

In die optiek is het hof, in het onderzoek naar een mogelijke nationaliteitsband van met Palestina, van oordeel dat Palestina als een *staat* moet worden beschouwd.

11. Dat een significant aantal staten, waaronder België, Palestina nog niet officieel/de iure heeft erkend, kan daarbij, anders dan in de eerste rechter aannemen, geen pijnpunt (meer) zijn (zie Cass. 23 januari 2017, inzake met AR nr. C.16.0250.N).

gaat eraan voorbij dat het bij het cassatiearrest van 23 januari 2017 vernietigde arrest van het hof van beroep te Gent van 10 maart 2016 veel genuanceerder was gemotiveerd dan uit het gebalde cassatiearrest van 23 januari 2017, dat gewag maakt van een tegenstrijdige motivering, zou kunnen blijken.

Het hof van beroep te Gent overwoog/motiveerde in het vernietigde arrest dat zelfs als zou worden aanvaard dat, ondanks de beperkingen door de nog steeds aanwezige Israëliëse controle/bezetting, vier voormelde voorwaarden voor Palestina volkomen zijn vervuld, het hof de zienswijze van de eerste rechter deelt dat het bestaan in/de erkenning door de internationale gemeenschap doorslaggevend blijft.

Het hof vervolgde in het arrest van 10 maart 2016:

“Hoewel strikt gezien het politieke bestaan van een staat niet gelijk staat met de erkenning door andere staten (art. 3 van de Conventie van Montevideo), blijft het een pijnpunt dat een significant aantal staten Palestina nog niet officieel heeft erkend. Ook weigert de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties tot op heden Palestina als volwaardig(e) lid(staat) te erkennen. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties kende op 26 november 2012 Palestina enkel de status van waarnemend niet-lid toe. Het Europees Parlement steunt (blijkens een resolutie van 17 december 2014) weliswaar de erkenning van Palestina als staat en de tweestaten-oplossing in het Palestijns-Israëliësch conflict, doch Europa koppelt een en ander aan de nog te bevorderen ontwikkeling van desbetreffende vredesonderhandelingen.

Cruciaal pijnpunt is en blijft dat, anders dan het openbaar ministerie enigszins wil voordoen, België tot op heden, evenmin de Palestijnse Staat als dusdanig heeft erkend. België koppelt blijkens de op 5 februari 2015 door de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurde resolutie de erkenning van de Palestijnse Staat aan niet minder dan drie concrete voorwaarden: (1) een gezamenlijk Europees standpunt, (2) de vorming van een Palestijnse regering die het hele grondgebied effectief controleert en (3) de evolutie van de vredesonderhandelingen tussen Palestina en Israël. De Belgische federale regering heeft dit (niet-bindend) verzoek nog niet in een effectieve erkenning van de Palestijnse Staat omgezet.”

Het Hof van Cassatie heeft dit arrest van 10 maart 2016 met deze genuanceerde overweging/motivering vernietigd omwille van een tegenstrijdige motivering. Het hof houdt rekening met deze cassatierechtspraak. Ook het hof van beroep te Brussel naar wie het Hof van Cassatie de bedoelde zaak heeft verwezen, heeft intussen bij arrest van 5 juni 2018, zoals voorgelegd en besproken tijdens het interactieve debat ter terechtzitting van 14 juni 2018, beslist dat Palestina *hic et nunc* als een staat moet worden beschouwd.

Artikel 3 van de Montevideo Conventie legt heel duidelijk vast dat het politiek bestaan van een staat onafhankelijk is van de erkenning door andere naties. Deze declaratieve theorie, die erkenning ziet als een goedkeuring van een reeds bestaande feitelijke situatie, geniet intussen een vrij brede consensus.

Niet alleen de Montevideo Conventie maar ook de 'Resolutions Concerning the Recognition of New States and New Governments' van 1936 van het '*Institut De Droit International*' bepalen dat de erkenning een declaratief effect heeft dewijze dat het bestaan van een nieuwe staat, met alle (juridische) gevolgen van dien, niet wordt aangetast door een erkenningsweigering van andere staten (Art. 1, Institut De Droit International, "Resolutions Concerning the Recognition of New States and New Governments (October 1936)", *The American Journal of International Law*, Vol. 30, No. 4 185). Recenter in 1992 volgt ook de '*Arbitration Commission of the Conference on Yugoslavia*', de zogeheten Badinter Commissie opgericht door de Europese Gemeenschap, de declaratieve theorie en maakt toepassing van de vier voormelde criteria ("*Arbitration Commission of the Peace Conference on the former Yugoslavia*", Opinion No. 1, 11 januari 1992, *European Journal of International Law* 1992, 182).

12. Aldus kan _____ zich niet beroepen op het niet-bestaan van Palestina als staat om te besluiten dat hij als onderdaan niet kan worden verbonden met een/deze staat.

Zoals aangegeven, dient het recht/de wetgeving van de betrokken staat te worden toegepast (art. 1, § 1 van het Apatridenverdrag en art. 3, § 1 van de wet van 16 juli 2004 houdende het WIPR).

Zoals nog aangegeven, heeft _____ integensprekelijk omwille van zijn geboorte, afstamming, verblijf, een band met Palestina.

_____ toont niet aan dat hij door de staat Palestina, krachtens diens wetgeving, niet als onderdaan wordt beschouwd. Het is de verantwoordelijkheid van de Palestijnse staat om nationaliteitswetgeving aan te nemen door afstamming, geboorte op een gebied of naturalisatie. Of een en ander door andere staten wordt erkend, is daarbij niet determinerend.

Overigens vereist artikel 1.1. van het Apatridenverdrag van 1954 niet dat er in de betrokken staat een 'wetgeving' bestaat die gedetailleerd regelt op welke manier een 'nationaliteit' van die staat verworven/verloren kan worden. De term 'wetgeving' ("*under the operation of its law*") moet in ruime zin worden begrepen (UNHCR, *Handbook on protection of stateless persons under the 1954 convention relating tot the status of stateless persons*, Geneva, UNHCR, 2014, 12). In lijn met dit verdrag volstaat het dat de betrokken staat, op grond van het rechtstelsel dat in die staat voorhanden is, de betrokken persoon als diens onderdaan beschouwt, wat *in casu* het geval is.

beschikt over een identiteitskaart afgeleverd door de Palestijnse autoriteit, een geboorteakte afgeleverd door de Palestijnse autoriteit - Ministerie van Binnenlandse Zaken - Algemeen Directoraat van Burgerlijke Stand waarin de 'nationaliteit' van zijn beide ouders als de "Palestijnse" wordt opgegeven.

13. Het hoger beroep van het openbaar ministerie slaagt.

De beroepen beschikking moet worden hervormd.

kan niet worden erkend als staatloze.

IV. GEDINGKOSTEN

1. Het hof beaamt het oordeel van de eerste rechter omtrent de gedingkosten in eerste aanleg.

2. dient, als de in het ongelijk gestelde partij, te worden verwezen in de gedingkosten in hoger beroep (art. 1017, eerste lid Ger.W.).

3. Het openbaar ministerie, dat overigens niet is bijgestaan door een advocaat, maakt geen aanspraak op een rechtsplegingsvergoeding in de zin van de artikelen 1018, sub 6° en 1022 Ger.W.

OP DEZE GRONDEN,

HET HOF,

RECHT DOENDE OP TEGENSPRAAK,

met inachtneming van (de artt. 2 e.v. en inz.) artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond,

hervormt zodoende, gelet op de grenzen waarbinnen ze is beroepen, de beschikking van 16 januari 2017,

zegt voor recht dat _____, geboren op 21 maart 1967 te GAZA-stad en
wonende te 8940 WERVIK, Hendrik Consciencestraat 4 bus 7, niet wordt erkend als staatloze
in de zin van artikel 1 van het Verdrag van New York van 28 september 1954,

veroordeelt _____ tot de (niet nader begrote) gedingkosten in hoger
beroep.

Aldus gewezen door de **elfde kamer** van het hof van beroep te Gent, recht doende in
burgerlijke zaken als familiekamer, samengesteld uit:

Mevrouw V. De Clercq

De heer S. Mosselmans

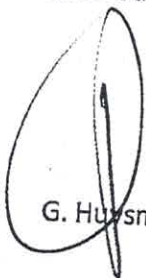
De heer M. Traest

en uitgesproken door de wn. voorzitter van de kamer in openbare terechtzitting op **achttien**
oktober tweeduizend achttien,

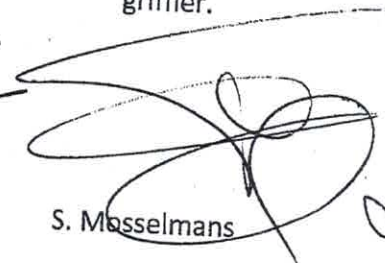
bijgestaan door

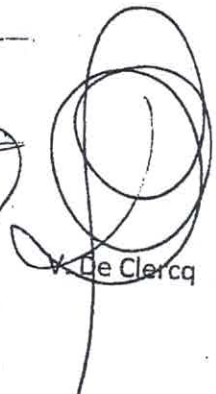
Mevrouw G. Huysman

raadsheer, waarnemend voorzitter,
raadsheer,
raadsheer,
griffier.

G. Huysman

M. Traest

S. Mosselmans

V. De Clercq

